

IN SCHEVENINGEN OP ZIJN MOOIST:

MARY POPPINS

De Musical Mary Poppins (Joop van den Ende Theaterproducties) draait alweer een tijd in het Circustheater in Scheveningen, maar is daarom niet minder interessant voor een verhaal. Een beetje vreemd is het dit keer echter wel. We spreken Technical Director Henk van Gilpen namelijk niet op de set van Mary Poppins, maar juist op die van de gloednieuwe Queen rockmusical We Will Rock You, in het Utrechtse Beatrixtheater. Het is dus even omschakelen voor Van Gilpen: “We wisten dat het goed was, maar dat men ook zo lyrisch zou zijn over de techniek, dat hadden we niet kunnen bedenken.”

Fotografie: Deen van Meer

Het zijn drukke tijden voor Henk van Gilpen. Aan de nieuwe show We Will Rock You wordt op het moment van spreken de laatste hand gelegd, maar de voorbereidingen op producties als Petticoat, Zorro, La Cage Aux Folles, Urinetown en de nieuwe show van Simone Kleinsma draaien op volle toeren. Het ‘traject Mary Poppins’ ligt wat dat betreft eigenlijk alweer een tijdje achter hem. “De voorbereidingen daarop begonnen een jaar voor de première”, vertelt Van Gilpen. “Op dat moment laat de directie weten dat we het gaan doen en komen de eerste vragen: gaan we een nieuwe set bouwen? Nemen we de set over uit Amerika of Engeland, waar de productie al draait? Daar was geen sprake van, aangezien er niks beschikbaar was en dus moesten we zelf aan de slag, zonder al te veel veranderingen aan te brengen aan de ‘plaatjes’ uit Amerika en Engeland.” Wat snel duidelijk werd, was dat de set meer moest gaan lijken op die van de tourende UK-variant, dan op die van de vaste West End en Broadway varianten. “Die zijn namelijk wel groter, maar zeker niet mooier”, legt Van Gilpen uit. “Daarom hebben we besloten om als basis uit te gaan van de tourversie, met extra toevoegingen voor in het Circustheater.”

Op zijn mooist

Wie Mary Poppins in het Circustheater ziet staan én de andere varianten in Amerika en Engeland heeft gezien, zal het er over eens zijn: in het Circustheater staat ‘ie op zijn mooist. “Dat heeft vooral te maken met het feit dat eigenlijk alle producties in het Circustheater op hun mooist staan”, lacht Van Gilpen. “Wat we meestal doen in het Circustheater is de zijwanden voor in de zaal al ge-

bruiken als decor. Het voordeel hiervan is dat het publiek eigenlijk in het decor komt te zitten, waardoor de betrokkenheid groter wordt. Het ‘zwarte wand probleem’ dat je vaak met theaterproducties hebt, los je hiermee op.”

“Het is een coproductie met Disney (in de persoon van Thomas Schumacher) en Cameron Mackintosh en zij waren allebei onder de indruk van hoe het er in Scheveningen uit ziet. Dat is overigens niet eens zo zeer mijn werk, maar meer dat van de Engelse creatives die het bedenken. Het is vervolgens aan mij en mijn team (Rene Molenaar en Ed Wielstra) om hun beelden te verwezenlijken.”

Onderhandelen

Aan die beelden mocht niet al te veel getornd worden. “Er waren dan ook wel wat ideeën vanuit Stage Entertainment, die uiteindelijk niet mochten worden doorgevoerd omdat ze werden afgekeurd door Disney en Cameron Mackintosh. Volgens hen lag het dan niet in de lijn van die productie. Volgens ons was dat wel zo en dan ga je discussiëren. Je gaat onderhandelen en dat gaat zo’n beetje als op de markt: hier geef je wat, maar daar neem je wat. We hebben dus dingen laten vallen, maar hebben ook zeker dingen kunnen doordrukken. De finalevlucht van Mary Poppins is hier bijvoorbeeld vele malen indrukwekkender dan in Londen en op New York. Daar vliegt ze in een recht lijn schuin omhoog, terwijl ze hier echt een vlucht door de hele zaal maakt. Ook is het gelukt om de balkons die in de zaal aanwezig zijn – en waar normaal gesproken dus publiek kan zitten – te mogen benutten voor decor. Het is echt geven en nemen en

uiteindelijk kom je dan tot een plaatje dat iedereen tevreden stemt.”

Niet zo ingewikkeld

De recensies in de media waren meer dan lovend en er werd opvallend veel gesproken over de techniek achter Mary Poppins. Termen als ‘nog nooit vertoond in Nederland’ en ‘hoogtepunt op het gebied van theatertechniek’ kwamen regelmatig voorbij. Van Gilpen was uiteraard blij met de lyrische commentaren, maar begrijpt ze niet helemaal: “Ik weet ook echt niet hoe dat komt. In mijn ogen is het technisch gezien echt niet de meest ingewikkelde voorstelling die we ooit gedaan hebben. Tarzan was bijvoorbeeld technisch ingewikkelder. Waarschijnlijk is het de hele sprookjesachtige uitstraling en de vele beelden die het hem doen. Er zijn heel veel beelden en daardoor zijn de mensen misschien ‘flabbergasted’ – anders kan ik het ook niet verklaren. Na afloop van een show horen we regelmatig het publiek zeggen dat ze nog een keer terug komen, omdat ze het gevoel hebben niet alles te hebben gezien.” Hoe het ook zijn mag, de overweldigende reacties die nu volgden kwamen onverwacht. “Ik had wel verwacht dat ze het een leuke show met geweldige hoofdrollen zouden vinden, dat vind ik zelf namelijk ook, maar niet dat ze zo lyrisch zouden zijn, met name over het visuele aspect. Zelf hadden we echt niet het idee dat we bezig waren met een ‘landing op de maan’. Het is veel, dat wel, maar er was niet echt iets dat we nog niet eerder gedaan hadden. Daarom is het zo verrassend dat de recensenten juist daar zo op reageerden. Misschien zit het ook wel in de vele goocheltrucs en special effects die in de voorstelling

DE BIJDRAGE VAN ORBITAL SOUND

Het Engelse bedrijf Orbital Sound (specialist in verhuur van geluidsapparatuur voor het theater) is de partij achter alle geluid- en communicatieapparatuur die gebruikt wordt bij Mary Poppins. "Het geluidsontwerp van Paul Groothuis herbergt separate speakersystemen voor de vocalen, het orkest, de geluidseffecten en surround, met als basis 28 Meyer M'elodie arrays voor de vocalen, die worden gestuurd door Meyer Galileo 616 luidspreker managementsystemen", vertelt Chris Headlam. "Dit wordt aangevuld door een serie front fill luidsprekers, waaronder twintig d&b audiotechniek E0 units. Voor het surroundsysteem wordt gebruik gemaakt van een ring van zestien Meyer UPM1P's, plus een rij van twaalf E0's als surround delays. In de zaal wordt gebruikgemaakt van een DiGiCo D5T en D5TC console met een Yamaha DM1000 mixer voor geluidseffecten." Tim Stephens (lid van het geluidsteam) is in de voorbereiding op de productie enkele weken over de vloer geweest bij Orbital Sound in Londen, om daar samen te werken met senior engineer Dan Bailey. "Het is typisch voor de werkwijze van Orbital bij nieuwe megaprojecten als deze", vertelt Headlam. "De voorbereidingen namen een maand in beslag. In die tijd werd alles geregeld voor de 48 microfoonkanalen, de infrastructuur voor alle kabels, de consoles, de radio- en videocoms en de meer dan 150 luidsprekers."

verwerkt zitten. Dat mensen zich afvragen hoe het kan dat Mary Poppins een grote kapstok uit haar tas haalt, of dat een set die deels in elkaar stort zichzelf weer herstelt. Met zulke dingen zit het vol, maar voor ons zijn dat geen uitdagingen waar we wakker van liggen."

Spannend

Over het prachtige decor is Henk van Gilpen zeer enthousiast. Het is gemaakt in Engeland en beschilderd door Julie Perren die volgens Van Gilpen 'de beste decorschilderes van Europa' is. "Daar sta je echt van te kijken. Het lijkt af en toe wel behang, maar is toch echt compleet geschilderd. Het publiek ziet die dure uitstraling ook. Het is natuurlijk ook gewoon een heel dure set, maar daar willen we nooit op bekknibbelen. Mensen moeten waar voor hun geld krijgen. Nu krijgen ze echt een totaalplaatje en de recensies en reacties in de zaal zijn er gelukkig ook naar. We hopen dat de show nog lang blijft staan, maar de eerlijkheid gebied te zeggen dat het zware tijden zijn. De kaartverkoop loopt goed, maar niet zoals verwacht en dat komt echt door de recessie. Mensen kunnen hun geld maar één keer besteden en wachten veel langer met het kopen van een kaartje. We hopen dat die tijd snel voorbij is, want het wordt er natuurlijk niet leuker op zo." Het maken van de voorstellingen is overigens nog wel onveranderd leuk, meent Van Gilpen: "Maar het wordt op deze manier wel spannender. De druk rond de kaartverkoop wordt gewoon groter. Je moet anders proberen te produceren, zonder aan onze hoge kwaliteit in te boeten. Als we vroeger meenden wat extra's nodig te hebben in een bepaalde productie, dan hoefde er nauwelijks te worden gediscussieerd. Nu moet je gaan zoeken naar alternatieven om hetzelfde resultaat te krijgen. Het kost allemaal net wat meer tijd, maar het publiek verwacht van ons de hoogste kwaliteit en dus zullen we er alles aan doen om deze verwachtingen in te vullen!"

Dimbare LED

De grootste uitdaging zat voor de technici in de finalevlucht die Mary Poppins maakt boven het publiek in het Circustheater. "Dat heeft heel wat voeten in aarde gehad, omdat we een grote constructie moesten maken in het zaalplafond. We hebben daar veel voor moeten uitzoeken, want als zo'n vrouw door het theater vliegt dan wil je niet dat er boven haar hoofd een complete Efteling attractie meeloopt. Het moet namelijk wel écht vliegen lijken." Ander tijdrovend onderdeel was de dimbare EvenLED Wall (afkomstig uit Denemarken), die het achterdoek aanlicht. "Het is echt meesterlijk wat je daar mee kunt doen", vertelt Van Gilpen. "Je kan bijna fotograferen met al die lampjes op het achterdoek. Het ene moment zit je nog in een zonnig

DE BIJDRAGE VAN TOPREK RIGGING

"Toprek Rigging was, zoals als bij veel grote theaterproducties, al vroeg bij de opstart van Mary Poppins betrokken", vertelt Diter Toprek desgevraagd. "Wij zijn al enkele jaren huisrigger in het Circustheater en kunnen op die manier snel met de technisch producent bespreken wat de opties zijn en wat de tijdsduur van sommige ingewikkelde hijsprojecten zal zijn. Dat is altijd gunstig in deze relatieve korte opstarttijd." Toprek Rigging verzorgde voor alle disciplines de nodige werktakels en zorgde ervoor dat alle lichttrussen, speakers, decorstukken en 'performer fly systemen' netjes op hun plaats terecht kwamen. Zo hees Toprek Rigging bijvoorbeeld de 3D monoRail-fly, waarmee Mary door de zaal heen vliegt, zorgvuldig op zijn plaats. Toprek: "Dat was zeker geen gemakkelijke klus, door de geringe hoogte en het ingewikkelde bochtenwerk van de rail. Toen de rail op hoogte hing, bevestigden we deze aan vaste ankerpunten en stabiliseerden we het railsysteem voor een stabiele en veilige vlucht." Verder is Toprek Rigging nauw betrokken bij de veiligheidsinspecties die frequent worden uitgevoerd, om de absolute veiligheid van de bezoekers en medewerkers te kunnen garanderen.

park, maar in een 'split second' barst de regen los, alleen maar door die aanlichting. Dat is dus geen projectie, maar puur alleen die EvenLED Wall die dat doet. Ook dat was een uitdaging, aangezien dat ding echt extreem duur is – dan praat je over tonnen. Ik heb lang naar alternatieven gezocht, maar heb ze echt nergens kunnen vinden. Het bijzondere is dat je de EvenLED Wall kunt dimmen, zoals je in huis ook met een gewone dimbare lamp kunt doen. Bij andere LED-walls gebeurt dat stapsgewijs. Dan 'fade het niet in', maar floept het als het ware aan. Dat EvenLED is echt fantastisch om te zien, maar het aankoopbedrag verdient je met Mary Poppins alleen echt niet terug." De wall wordt dan ook gezien als investering voor de lange termijn, omdat hij later nog in andere producties kan worden toegepast, of mee kan gaan als Mary Poppins nog in het buitenland gaat draaien.

Meer dan geslaagd

Volgens Van Gilpen is het lekker om een productie als deze te mogen maken in het Circustheater.

"Meer dan geslaagd, dat is volgens mij de beste omschrijving"

"Het voordeel is daar ook dat het publiek altijd goed zit. Nergens wordt het zicht belemmerd door een balkon bijvoorbeeld. In Londen en New York is de vlucht van Mary zo kort omdat je daar wel balkons hebt. Mensen die daar onder zitten, zien toch niet wat er boven in de zaal gebeurt, dus dan heeft zo'n lange vlucht ook weinig zin." Als Van Gilpen nu kijkt naar Mary Poppins dan ziet hij naar eigen zeggen een meer dan geslaagde productie: "Eerlijk gezegd had ik dat vooraf niet zo zeer verwacht, omdat ik de show in Engeland tamelijk oubollig vond. Daar ben ik bij de repetities van onze Mary Poppins al snel op teruggekomen. Dat heeft uiteraard te maken met onze geweldige cast, met de snelheid die we er in hebben gebracht én o.a. ook de mooie vertalingen van Martine Bijl. Voor ons techneuten is deze show meer dan geslaagd, voor het publiek een echt avondje wegdromen."